

Ataksija: osnovne činjenice za pacijente

ŠTA JE ATAKSIJA?

Ataxia je reč grčkog porekla koja znači „neuređeno”. Odnosi se na neorganizovane, trapave pokrete i poremećaj ravnoteže. Više različitih delova nervnog sistema koordiniše pokretima, te poremećaj bilo kog od njih može dovesti do ataksije. Vaš lekar može da utvrdi da li je ataksija posledica oštećenja mozga, kičmene moždine ili nerava. Najčešći uzrok je oštećenje malog mozga.

KOJI SU SIMPTOMI ATAKSIJE?

- Poteškoće u održavanju ravnoteže u stojećem stavu
- Poteškoće prilikom hoda
 - Hod na širokoj osnovi
 - Zanošenje pri hodu
 - Nemogućnost hoda po pravoj liniji
 - Padovi usled nestabilnosti
- Nekoordinisani, trapavi pokreti šaka
- Podrhtavanje (tremor), koje se obično pogoršava pri posezanju za predmetom. Može zahvatiti šake, ruke, noge, glavu, čak i celo telo
- Otežan, uglavnom sliven govor
- Otežano pokretanje očnih jabučica koje može dovesti do pojave duplih slika ili zamućenja vida
- vrtoglavice

ŠTA SU UZROCI?

Ataksija nije bolest već neuroloski simptom. Mogući uzroci ataksije su brojni:

- Oštećenje mozga uzrokovano tumorom, infarktom, infekcijom, traumom, itd.
- Deficit vitamina B1, B12 i E
- Izloženost određenim lekovima ili toksinima uključujući fenitoin, karbamazepin, barbiturati, sedativi, litijum, amiodaron, neki antibiotici i alkohol
- Autoimuni poremećaji kao što su multipla skleroza, imunski odgovor na tumorske ćelije, zapaljenje krvnih sudova mozga, celijakija
- Metabolički poremećaji kao što su disfunkcija štitaste žlezde i nizak nivo šećera u krvi
- Neurodegenerativne bolesti kao što su multipla sistemska atrofija (MSA) i spinocerebelarna ataksija (SCA)
- Nasledne (genetske) bolesti

KAKO SE DIJAGNOSTIKUJE?

Da bi postavio dijagnozu ataksije, lekar će Vas pitati o Vašim simptomima i kao i sličnim simptomima u kod članova Vaše porodice, nakon čega sledi neurološki pregled i ukoliko je potrebno dopunske analize kao što su:

- Vizuelizacione metode- MRI, CT mozga i/ili kičmene moždine
- Testiranje uzoraka krvi, urina ili cerebrospinalne tečnosti
- Ispitivanje krvnog pritiska i funkcije urinarnog sistema
- Kardiološki pregled
- testovi nervne provodljivosti i elektromiografija
- Procena psihičkog statusa i kognitivnih funkcija
- Ispitivanje pokreta očnih jabučica
- Testiranje krvi na nasledne (genetske) ataksije

DA LI POSTOJI LEK?

Terapija ataksije zavisi od uzroka. Ako je ataksija posledica lekova i toksina onda je njihova eliminacija prvi korak, koji može dovesti do povlačenja ataksije. Ponekad postoji efikasna terapija za ataksiju koja nastaje usled deficita vitamina, autoimunog ili metaboličkog poremećaja. Čak i neke nasledne forme ataksije reaguju na terapiju specifičnim vitaminima ili lekovima.

U slučaju nedostatka specifične terapije, fizikalna terapija i govorne vezbe mogu poboljšati funkciju i kvalitet života.